

SKADEGØG (*COCCYSTES GLANDARIUS* (L))
i DANMARK

AF

JOHANNES FERDINAND

Den 27 September 1917 skød Forpagter H. Hertz, Herlufsholm, et Eksempplar af denne Fugl i Klitterne ved Lodbjerg i Thy. Ved en beklagelig Fejltagelse kom kun Kropskelet og nogle Lemmeknogler mig i Hænde. Om Skeletdelene, som overlodes til Zoologisk Museum, har Hr. Inspektør Herluf Winge i Brev velvilligst meddelt mig følgende: »I min afdøde Broders Samling findes nogle Knogler, udtagne af et Skind af *Coccytes glandarius*, blandt dem Spoleben, Albueben og Skinneben; tilsvarende Knogler findes mellem dem, som De har sendt, og Overensstemmelsen mellem Knoglerne af de to Sæt er saa fuldkommen i Form og Størrelse, at der ikke kan tvivles om, at de er af samme Art«.

Forinden havde Forpagter Hertz efter Hukommelsen givet følgende Beskrivelse af Fuglen: Størrelsen som »en lille Skade«, Halen smal, sort og fuldkommen saa lang som en Skades. Hovedet sort, til under Næbroden; Næb som en Drossels; Struben med et trekantet (?), skidengult Parti eller Krave, som gik jævnt over i det hvide Bryst og den hvide Bug; Vingerne forholdsvis korte, mørkebrune; Fødder sortblaa.

Denne Beskrivelse passer ganske godt med Beskrivelserne hos Naumann og Brehm. Naar der i den intet nævnes om de hvide Pletter, som skal være saa karakteristiske for Fuglen, formoder jeg, at det skyldes, at Fjerdragten har været meget slidt. Naumann skriver desangaaende (Side 412): »Fjerdragten er, som hos alle sydlige Fugle, meget udsat for Slid og Farverne for Afblegning; ved Afslidning af Fjerspidserne bliver de hvide Pletter paa de øvre Dele mindre eller forsvinder til Dels helt«.

Angaaende Fuglens Alder skriver Hr. Museumsamanuensis mag. sc. R. Hørring velvilligst i Brev følgende: »Knoglerne er af en udvokset Fugl, ikke af en Unge, σ : Knogleoverfladen er blank og haard, Kammene vel udviklede, *coccygis* helt sammen-

vokset o. s. v. Efter alt foreliggende er det altsaa sandsynligt, at det er en gammel Fugl, som har forvildet sig her til Landet«.

Slægten *Coccytes*, Glog. (Skadegøge), som omfatter Fugle af vor almindelige Gøgs Størrelse, karakteriseres ved et smalt, slankt Næb og spids Top paa Hovedet; Halen er trappeformet, længere end Vingerne; Løbet omtrent saa langt som Mellemtaaen; Næsebor runde eller ovale.

Hertil regnes 9 Arter, som bebor Afrika, Indien og Sydeuropa.

Arten *Coccytes glandarius* (L.), (Skadegøg) er paa Oversiden brun; Overhovedet med Fjertop graat (eller sort); Vingerne hvidplettede, korte; Undersiden og Undervingedækfjerene hvide eller gullige; Spidsen af Styrefjerene hvide.

Ved Hjælp af disse Skelnemærker skal den være let at kende fra de øvrige Slægtninge.

Den er paavist som Ynglefugl i hele Nordafrika, som er dens egentlige Hjemland; desuden i Dele af Spanien og Portugal, Cypern, Lilleasien, Palæstina og Persien.

Den er truffet flere Steder spredt i Sydeuropa, tre Gange i Tyskland (den ene Gang i Mecklenburg i 1837) og fire Gange i England.

Skadegøgen er en sky Fugl, som holder til i Skove eller i store Haver (i Ægypten (Brehm)). Den lever af alle Slags store Insekter og Larver. Æggene, som i den Grad ligner Skadegøg, at det skal være næsten umuligt at se Forskel, lægges i Reden hos forskellige Arter Kragefugle: Skade (*Pica caudata*) i Spanien, Lilleasien og Cypern; *Pica mauritanica* i Algier; Blaaskade (*Cyanopica Cooki*) i Spanien og Portugal; Ravn (*Corvus corax*) i Spanien; Krage (*Corvus cornix*) i Ægypten; Skovskade (*Garrulus melanocephalus*) i Palæstina; *Carine glaux* i Nordafrika.

Den benyttede Litteratur:

Naumann: Naturgeschichte der Vögel Mitteleuropas. Sidste Udgave ved Dr. Carl Henricke. I IV Bind omtales Fuglen S. 411—414. Afbildning af ♂ ad. og ♂ juv. paa Tavle 44.

Brehms Tierleben; 4de Udgave ved Prof. Dr. O. zur Strassen. Die Vögel, II Bd. 1911 (S. 447—450); kolor. Tavle, formodentlig af ung Fugl. Brehms Beskrivelse af *C. gland.* skal efter Naumann være af en Hun.

Anton Reichenow: Die Vögel, Handbuch der systematischen Ornithologie. Stuttgart 1911—14. II Bd. S. 21—22.